STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
JÁNA MAZÁKA
přednesené dne 24. března 2009 [1]

I – Úvod

1. Usnesením ze dne 10. října 2007 došlým Soudnímu dvoru dne 2. ledna 2008 podal Corte suprema di cassazione (Itálie) (Nejvyšší kasační soud) Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES týkající se použití zásady překážky věci pravomocně rozsouzené v právních sporech týkajících se placení DPH.

2. Podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda s přihlédnutím k judikatuře Lucchini [2] právo Společenství vyžaduje, aby nepoužil pravidlo vnitrostátního práva, které stanoví zásadu překážky věci pravomocně rozsouzené, která činí rozsudek vydaný jiným soudem ve věci se stejným předmětem konečným, pokud by mu to ve sporu týkajícím se placení DPH umožnilo rozhodnout, že cílem dané transakce bylo ve skutečnosti pouze získat daňové zvýhodnění a že tato transakce tak představuje zneužívající praktiky.

3. Tato otázka vyvstala v řízení mezi společností Fallimento Olimpiclub Srl v likvidaci (dále jen „Olimpiclub“) na jedné straně a Amministrazione dell'Economia e delle Finanze (dál jen „finanční správa“) a Agenzia delle Entrate (dále jen „správce daně“) na druhé straně, týkajícím se dodatečných platebních výměrů DPH pro roky 1988 až 1991.

II – Právní rámec

4. Článek 2909 Codice Civile (italský občanský zákoník), který stanoví zásadu překážky věci pravomocně rozsouzené, stanoví následující:

„Zjištění obsažená v rozsudcích, které nabyly právní moci, jsou závazná pro účastníky řízení, jejich dědice nebo jejich právní nástupce.“

1 — Původní jazyk: angličtina.
2 — Rozsudek ze dne 18. července 2007, C-119/05, Sb. rozh. s. I-6199.

5. V této souvislosti předkládací usnesení podotýká, že Nejvyšší kasační soud byl po dlouhou dobu v daňových věcech vázán tzv. zásadou „frammentazione dei giudicati" („fragmentace řízení"), podle níž je třeba na každé zdaňovací období nahlížet odděleně od jiných zdaňovacích období a která má za následek existenci právního vztahu mezi daňovým poplatníkem a daňovými orgány, který se odlišuje od právních vztahů týkajících se předchozích a následujících zdaňovacích období. Důsledkem toho je, že pokud se spory týkají různých zdaňovacích období, jsou rozhodovány odděleně několika rozsudky – a nikoli jedním rozsudkem spojujícím jednotlivá příslušná rozhodnutí – i když se týkají stejné daně a otázek, které jsou zcela nebo zčásti totožné. To znamená, že žádné z vydaných rozhodnutí nemůže být spojeno s překážkou věci pravomocně rozsouzené ve vztahu k věci týkající se jiného zdaňovacího období.

6. Podle předkládacího usnesení však byla zásada „frammentazione dei giudicati" změněna judikaturou Nejvyššího kasačního soudu z poslední doby, podle které předmět rozsudku v daňové věci není nutně omezen na napadené opatření, nýbrž může zahrnovat i meritum daňového nároku uplatněného orgány a právní rámec, na kterém je tento nárok založen. Měla tak být zdůrazněna jednotná povaha daně i přesto, že se vztahuje k samostatným po sobě jdoucím zdaňovacím obdobím [3].

3 — Corte suprema di cassazione odkazuje na své rozsudky č. 13919/06, 16258/07 a 25681/06.

7. Rozsudku se tak lze v současnosti řádně dovolávat v daňovém řízení i tehdy, když byl vydán ve vztahu k jinému zdaňovacímu období, než je zdaňovací období, kterého se dané řízení týká, pokud se týká základní otázky, která je společná oběma věcem. Důvodem pro to podle předkládajícího soudu je, že zásada, podle které musí být zdaňovací období považována za oddělená, nebrání tomu, aby byl rozsudek týkající se jednoho zdaňovacího období závazný i ve vztahu k jiným zdaňovacím obdobím, pokud se týká okolností, jež jsou relevantní pro více zdaňovacích období.

III – Skutkový stav, řízení a předběžné otázky

8. Olimpiclub je společnost s ručením omezeným, jejímž předmětem činnosti je výstavba a správa sportovních zařízení a která je majitelkou sportovního komplexu nacházejícího se na státním pozemku.

9. Dne 27. prosince 1985 uzavřela společnost Olimpiclub s Associazione Polisportiva Olimpiclub (sportovní sdružení Olimpiclub, dále jen „sdružení"), jehož téměř všichni zakládající členové byli rovněž držiteli obchodních podílů ve společnosti Olimpiclub, *contratto di comodato*, jinými slovy smlouvu, kterou jedna strana přenechává do užívání druhé straně movité nebo nemovité věci na dobu určitou či neurčitou, přičemž druhá strana je povina věci vrátit zpět (dále jen „smlouva ze dne 27. prosince 1985"). Podle uvedené smlouvy bylo sdružení přenecháno do užívání veškeré

sportovní zařízení instalované ve sportovním komplexu, přičemž jako protiplnění bylo stanoveno pouze to, že sdružení bude odvádět státní poplatek, uhradí paušální náklady ve výši 5.000.000 ITL ročně a převede na Olimpiclub své veškeré hrubé příjmy, které představuje úhrnná částka příspěvků placených jeho členy.

10. V roce 1992 Guardia di Finanza (orgán daňové kontroly) provedl daňové kontroly, které byly následně rozšířeny i na sdružení a které byly ukončeny sepsáním dvou protokolů (dále jen „protokoly“), kterými bylo poukázáno na nesrovnalosti týkající se smlouvy ze dne 27. prosince 1985. Bylo určeno, že této smlouvy se nelze dovolávat vůči daňovým orgánům.

11. V důsledku toho byly ve vztahu ke zdaňovacím obdobím 1988 až 1991 vydány čtyři dodatečné platební výměry DPH. Olimpiclub napadla tyto výměry u Commissione tributaria provinciale di primo grado di Roma (Regionální daňový soud prvního stupně v Římě).

12. U tohoto soudu Agenzia delle Entrate tvrdila, že kontroly provedené ze strany Guardia di Finanza ukázaly, že uzavřením smlouvy ze dne 27. prosince 1985, která byla formálně v souladu s právními předpisy, smluvní strany ve skutečnosti pouze zamýšlely obejít daňové právní předpisy za účelem získat ve prospěch Olimpiclub nedovolenou úsporu na dani. Společnost Olimpiclub tím, že využila nástroje ve formě *contratto di comodato*, v podstatě na neziskové sdružení převedla veškeré povinnosti spojené se správou a řízením sportovního komplexu, z čehož jí plynul příjem dosažený sdružením, aniž by byl tento příjem zdaněn. Sdružení totiž tím, že spravovalo zařízení společnosti, dosahovalo příjmů nepodléhajících přímému či nepřímému zdanění v rozsahu, v němž byl tento příjem realizován ve formě výběru členských příspěvků.

13. Commissione tributaria provinciale však žalobě společnosti Olimpiclub vyhověl s odůvodněním, že Amministrazione finanziaria nemůže prohlásit právní účinky smlouvy ze dne 27. prosince 1985 za neplatné a že v každém případě uvedená smlouva nebyla uzavřena podvodně.

14. Toto rozhodnutí bylo v odvolacím řízení potvrzeno Commissione tributaria regionale del Lazio (Regionální daňový soud, Lazio), který zejména rozhodl, že nebyl prokázán podvodný úmysl, jelikož je třeba shledat, že důvodem pro uzavření smlouvy ze dne

27. prosince 1985 byla skutečnost, že přímé řízení činností, které jsou v zásadě sportovní povahy, ze strany obchodní společnosti je nehospodárné, a nikoliv v úmyslu vyhnout se daňovým povinnostem.

15. V původním řízení má Corte Suprema di Cassazione rozhodnout o kasačním opravném prostředku týkajícím se právní otázky podaném ze strany Amministrazione Finanziaria proti uvedenému rozsudku. Jelikož mezitím společnost Olimpiclub vstoupila do likvidace, zastupuje jí před uvedeným soudem likvidátor, který podal vzájemný kasační opravný prostředek.

16. Amministrazione Finanziaria předložila jediný souhrnný důvod kasačního opravného prostředku, kterým uplatňuje nelogické a nedostatečné odůvodnění v rozhodujícím bodě sporu a porušení a nesprávné použití článku 116 občanského soudního řádu, jakož i článku 37a nařízení prezidenta republiky č. 600/1973 a článku 10 zákona č. 408/1990, o kterých regionální daňový soud rozhodl, že se v projednávané věci nepoužijí. Účelem tohoto důvodu kasačního opravného prostředku je v podstatě napadnout zjištění v rozsudku Commissione tributaria regionale del Lazio, že neexistoval úmysl vyhnout se daňové povinnosti.

17. Olimpiclub naproti tomu ve svém vyjádření ke kasačnímu opravnému prostředku odkázala zvláště na několik konečných rozsudků vydaných Commissione tributaria provinciale di Roma a Commissione tributaria regionale del Lazio, které se týkaly daňových výměrů ve vztahu k jiným zdaňovacím obdobím, ale byly založené na stejných protokolech, jako jsou protokoly, které vedly k vydání daňových výměrů a dodatečných platebních výměrů dotčených ve věci před předkládajícím soudem.

18. Olimpiclub tvrdila, že uvedené rozsudky, ve kterých bylo rozhodnuto, že mechanismus podle smlouvy ze dne 27. prosince 1985 není protiprávní pro daňové účely, jsou spojeny s překážkou věci pravomocně rozsouzené, jak stanoví článek 2909 italského občanského zákoníku, a že v důsledku toho bez ohledu na skutečnost, že se zjištění v nich obsažená vztahují k jiným zdaňovacím obdobím, než o která jde, jsou tato zjištění závazná ve věci projednávané před překládajícím soudem. Podle Olimpiclub proto překládající soud nemůže opětovně přezkoumat otázku zneužívajících praktik.

19. Ve vztahu k této předběžné námitce týkající se přípustnosti kasačního opravného prostředku zakládající se na překážce věci pravomocně rozsouzené předkládající soud uvádí, že zatímco rozsudky Commissione tributaria provinciale di Roma, na které odkazuje Olimpiclub, nelze považovat za relevantní pro účely projednávané věci, lze se v zásadě dovolávat rozsudků Commissione tributaria regionale del Lazio č. 138/43/00 a č. 67/01/03 vydaných ve sporech týkajících se DPH ve vztahu ke zdaňovacím obdobím 1987, respektive 1992.

20. Z předkládacího usnesení tak vyplývá, že Corte Suprema di Cassazione se sám na základě zásady překážky věci pravomocně rozsouzené, tak jak je zakotvena v článku 2909 italského občanského zákoníku a vykládána týmž soudem, považuje být vázán těmi rozsudky, které byly vydány na základě týchž skutkových a právních otázek, jako jsou výchozí skutkové a právní otázky v projednávané věci, a v nichž byl učiněn závěr, že smlouva ze dne 27. prosince 1985 není zneužívající či podvodné povahy.

21. Předkládající soud však podotýká, že se jeví, že tato právní situace – ve které se může daňový poplatník v takovém řízení, jako je před ním probíhající řízení, opírat o konečný rozsudek vydaný jiným soudem, který se vztahuje k jinému zdaňovacímu období – vzhledem k tomu, že mu může zabránit, aby určil existenci zneužití práva, maří zákaz zneužití práva, který byl vytvořen judikaturou Soudního dvora konkrétně v oblasti DPH jako nástroj k zajištění toho, aby byl daňový systém Společenství plně prováděn [4].

22. Podle předkládajícího soudu existuje v tomto ohledu rovněž pochybnost ve vztahu k judikatuře Soudního dvora týkající se povinnosti zajistit plný účinek ustanovením práva Společenství a nepoužít ustanovení vnitrostátního (procesního) práva, která jsou v rozporu s právem Společenství a která mohou ohrozit jeho uplatňování [5].

23. Předkládající soud má zejména pochybnosti, pokud jde o relevanci rozsudku Lucchin [6] pro projednávanou věc, ve kterém Soudní dvůr potvrdil zásadu, že právo Společenství brání použití takového ustanovení vnitrostátního práva, které zakotvuje zásadu překážky věci pravomocně rozsouzené, jako je článek 2909 italského občanského zákoníku, pokud jeho použití brání navrácení státní podpory, která byla poskytnuta v rozporu s právem Společenství. Podle Corte Suprema di Cassazione se jeví, že uvedený rozsudek je součástí obecnějšího trendu v judikatuře Soudního dvora, který relativizuje váhu rozsudků vydaných vnitrostátními soudy a vyžaduje, aby tyto rozsudky nebyly použity z důvodu přednosti práva Společenství [7].

24. Za těchto okolností Corte Suprema di Cassazione rozhodl přerušit řízení a položit

4 — V této souvislosti předkládající soud odkazuje zejména na rozsudky ze dne 21. února 2006, Halifax a další, C-255/02, Sb. rozh. s. I-1609, a ze dne 21. února 2008, Part Service, C-425/06, Sb. rozh. s. I-897.

5 — Odkazuje v tomto ohledu zejména na rozsudky ze dne 14. prosince 1995, Peterbroeck, C-312/93, Recueil, s. I-4599, a Van Schijndel, C-430/93 a C-431/93, Recueil, s. I-4705, a ze dne 27. února 2003, Santex, C-327/00, Recueil, s. I-1877.

6 — Uvedený výše v poznámce pod čarou 2.

7 — V této souvislosti předkládající soud odkazuje zejména na rozsudky ze dne 1. června 1999, Eco Swiss, C-126/97, Recueil, s. I-3055; ze dne 28. června 2001, Larsy, C-118/00, Recueil, s. I-5063; ze dne 7. ledna 2004, Wells, C-201/02, Recueil, s. I-723, a ze dne 13. ledna 2004, Kühne & Heitz, C-453/00, Recueil, s. I-837.

Soudnímu dvoru následujícího předběžnou otázku:

„Brání právo Společenství použití takového ustanovení vnitrostátního práva, jako je článek 2909 [italského] občanského zákoníku, které zakotvuje zásadu překážky věci pravomocně rozsouzené, pokud by použití tohoto ustanovení vedlo k výsledku, jenž je v rozporu s právem Společenství, a tím by mařilo jeho uplatnění, a to i v jiných oblastech, než jsou státní podpory [viz v tomto ohledu rozsudek Soudního dvora ze dne 18. července 2007, Lucchini, C-119/05, Sb. rozh. s. I-6199], a zejména v oblasti DPH a zneužití práva za účelem dosažení nedovolené úspory na dani, rovněž se zřetelem na pravidla vnitrostátního práva – jak jsou vykládána judikaturou tohoto soudu, podle nichž má v daňových sporech *giudicato esterno* [konečný rozsudek vydaný jiným soudem ve věci se stejným předmětem], pokud obsahuje zjištění týkající se základní otázky, která je společná jiným věcem, závazné účinky, co se týče této otázky, i když byl vydán ve vztahu k jinému zdaňovacímu období?“

IV – Právní analýza

25. Z výše uvedeného vyplývá, že podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda právo Společenství brání použití takového ustanovení vnitrostátního práva, jako je článek 2909 italského občanského zákoníku, které zakotvuje zásadu překážky věci pravomocně rozsouzené, pokud by použití tohoto ustanovení, tak jak je vykládáno vnitrostátními soudy, vnitrostátnímu soudu – v takovém sporu, jako je spor před předkládajícím soudem týkající se uplatnění DPH – bránilo přezkoumat, zda určitá transakce představuje zneužívající praktiky, pokud je rozhodnutí o této otázce již obsaženo v konečném rozsudku vydaném jiným soudem, byť ve vztahu k jinému zdaňovacímu období.

A – *Hlavní argumenty zúčastněných*

26. Italská vláda, Komise a Olimpiclub předložily v probíhajícím řízení písemná vyjádření. Kromě Olimpiclub byli tito zúčastnění zastoupeni na jednání konaném dne 22. ledna 2009, na kterém byla navíc zastoupena slovenská vláda.

27. Všichni zúčastnění v podstatě souhlasí, že rozsudek Soudního dvora ve věci Lucchini [8] nemůže být použitelný v takové situaci, jako je situace ve věci před předkládajícím soudem, a že tedy tento rozsudek není v projednávané

8 — Uvedený výše v poznámce pod čarou 2.

věci relevantní. V tomto ohledu zvláště uvádějí, že rozsudek Lucchini musí být vnímán v jeho zvláštním kontextu, to znamená s ohledem na to, že vnitrostátní soud nevzal v úvahu existující rozhodnutí Komise o slučitelnosti konkrétní státní podpory se společným trhem. Zatímco se tak rozsudek Lucchini týkal věci, ve které nemají vnitrostátní soudy v zásadě pravomoc rozhodovat, ve věci před předkládajícím soudem je uplatnění systému DPH a rozhodnutí, zda se jedná o zneužívající praktiky, zcela věcí vnitrostátních daňových orgánů a soudů.

28. Komise konkrétně tvrdí, že z judikatury uvedené předkládajícím soudem týkající se vztahu mezi zásadami práva Společenství a vnitrostátním procesním právem jasně vyplývá, že Soudní dvůr pouze výjimečně a za velmi přísných podmínek dospěje k závěru, že takové pravidlo vnitrostátního procesního práva, jako je pravidlo dotčené v projednávané věci, nesplňuje požadavky práva Společenství. Komise nicméně podotýká, že konečné rozsudky vydané vnitrostátními soudy, o které se Olimpiclub opírá v projednávané věci, se týkají jiných zdaňovacích období a řízení, než kterých se bude týkat rozhodnutí předkládajícího soudu, které má být vydáno. V tomto aspektu je třeba projednávanou věc rovněž odlišit od takových věcí, jako jsou věci Eco Swiss [9] a Kapferer [10].

9 — Uvedený výše v poznámce pod čarou 7.

10 — Rozsudek ze dne 16. března 2006, Kapferer, C-234/04, Sb. rozh. s. I-2585.

29. Komise dále tvrdí, že neslučitelnost pravidla překážky věci pravomocně rozsouzené, tak jak je vykládáno předkládajícím soudem, podle kterého mají rozsudky závazné účinky pro odlišná zdaňovací období, s právem Společenství, je potvrzena zásadou, která je vlastní systému DPH, že za každé zdaňovací období vzniká samostatná daňová povinnost.

30. Komise proto považuje za neodůvodněné – také s přihlédnutím k požadavkům právní jistoty a zásadě užitečného účinku práva Společenství, avšak se zřetelem na význam, který je obecně spojen se zásadou překážky věci pravomocně rozsouzené – že by vnitrostátnímu soudu mělo být pro účely uplatnění DPH bráněno v přezkumu, zda došlo ke zneužívajícím praktikám, pouze z důvodu, že v „externím“ konečném rozsudku bylo učiněno zjištění ohledně této otázky ve vztahu k jinému zdaňovacímu období.

31. Italská vláda v podstatě sdílí názor, že uvedené chápání zásady překážky věci pravomocně rozsouzené je nepřiměřené a překračuje meze toho, co může být na základě práva Společenství požadováno. Tato zásada bez ohledu na to, jak může být zásadní, musí být uvedena v soulad se stejně základním pravidlem, které zakazuje zneužití práva v daňové oblasti. Z překládacího usnesení jasně vyplývá, že je zcela zřejmé, že k takovému zneužití v projednávané věci došlo.

32. Italská vláda podotýká, že ve vztahu k předmětu věci před předkládajícím soudem – to znamená ve vztahu ke zdaňovacím obdobím 1988 až 1991 – nebylo dosud vydáno žádné soudní rozhodnutí. Za těchto okolností musí být pro předkládající soud nadále možné přezkoumat otázku zneužívajících praktik.

B – *Posouzení*

33. Olimpiclub naopak tvrdí, že článek 2909 italského občanského zákoníku, tak jak je vykládán předkládajícím soudem, není v rozporu s právem Společenství. Olimpiclub, který popisuje rozdíly mezi projednávanou věcí a jednotlivými rozsudky Soudního dvora uvedenými v předkládacím rozhodnutí, argumentuje, že uvedený názor není těmito rozsudky zpochybněn. Dále zdůrazňuje základní význam zásady právní jistoty – a zásady překážky věci pravomocně rozsouzené – jak ve vnitrostátních právních řádech, tak v právním řádu Společenství.

34. Slovenská vláda v podstatě sdílí názor společnosti Olimpiclub, když zdůrazňuje ústřední úlohu zásady překážky věci pravomocně rozsouzené, jejíž dodržování je v obecném zájmu. Projednávaná věc by měla být rozhodnuta spíše na základě judikatury vycházející z rozsudků Kühne & Heitz [11] a Eco Swiss [12]. Ačkoliv uvedená zásada není absolutní, nejsou v projednávané věci splněny přísné podmínky pro její nepoužití stanovené v rozsudku Lucchini [13]. V konečném výsledku přísluší vnitrostátním soudům, aby rozhodly, zda jsou dva případy totožné či nikoliv.

35. Za účelem projednání otázek vyvstalých v projednávané věci v jejich širším kontextu je třeba nejprve připomenout, že úloha provádění a prosazování práva Společenství – s výjimkou případů, kdy je zvláště svěřena orgánům Společenství – přísluší především vnitrostátním správním a soudním orgánům členských států [14], které mají podle článku 10 ES povinnost přijmout veškerá vhodná obecná i zvláštní opatření k plnění závazků, které vyplývají z práva Společenství.

36. Při neexistenci zvláštních ustanovení práva Společenství jednají členské státy při provádění práva Společenství v zásadě v souladu s procesními a hmotněprávními pravidly svého vnitrostátního práva. Podle ustálené judikatury Soudního dvora tak při neexistenci právní úpravy Společenství

11 — Uvedený výše v poznámce pod čarou 7.
12 — Uvedený výše v poznámce pod čarou 7.
13 — Uvedený výše v poznámce pod čarou 2.

14 — Viz v tomto smyslu například rozsudek ze dne 23. listopadu 1995, Nutral v. Komise, C-476/93 P, Recueil, s. I-4125, bod 14.

přísluší vnitrostátnímu právnímu řádu každého členského státu, aby určil příslušné soudy a upravil procesní podmínky soudních řízení určených k zajištění ochrany práv, která pro jednotlivce vyplývají z přímého účinku práva Společenství [15].

37. Lze tudíž říci, že práva a povinnosti vyplývající z pramenů práva Společenství zpravidla plynou institucionálními a procesními „kanály“ stanovenými jednotlivými vnitrostátními právními řády.

38. Tento vnitrostátní rámec uplatnění práva Společenství však musí splňovat určité požadavky podle práva Společenství, které mají zajistit jeho plné uplatnění.

39. Podle ustálené judikatury Soudního dvora tak v případě, že členské státy v rámci své tzv. procesní autonomie upravují procesní podmínky soudních řízení určených k zajištění ochrany práv, která pro jednotlivce vyplývají z přímého účinku práva Společenství, musí členské státy zajistit, aby tyto podmínky nebyly méně příznivé než ty, kterými se řídí obdobná řízení na základě vnitrostátního práva (zásada rovnocennosti), a aby nebyly upraveny tak, že by v praxi nadměrně ztěžovaly nebo znemožňovaly výkon práv přiznaných právním řádem Společenství (zásada efektivity) [16].

40. Kromě těchto omezení týkajících se vnitrostátního procesního práva, která Soudní dvůr formuloval ve vztahu k zásadě procesní autonomie, vyplývá řada povinností týkajících se uplatňování práva Společenství členskými státy přímo – a „objektivně“, to znamená zcela nezávisle na kontextu, který se vyznačuje „uplatňováním práv vyplývajících z práva Společenství jednotlivci“ – ze zásady přednosti práva Společenství a z povinnosti zajistit jeho plný účinek.

41. Jak je dobře známo, v souladu s podstatou těchto zásad musí jakékoliv ustanovení vnitrostátního práva bez ohledu na to, zda

15 — Viz v tomto smyslu zejména rozsudky ze dne 21. září 1983, Deutsche Milchkontor a další, 205/82 až 215/82, Recueil, s. 2633, bod 17; ze dne 16. prosince 1976, Rewe v. Landwirtschaftskammer für das Saarland, 33/76, Recueil, s. 1989, bod 5, a Peterbroeck, uvedený výše v poznámce pod čarou 5, bod 12.

16 — Viz v tomto smyslu mimo jiné rozsudky Kapferer, uvedený výše v poznámce pod čarou 10, bod 22; Wells, uvedený výše v poznámce pod čarou 7, bod 67, a rozsudek ze dne 16. května 2000, Preston a další, C-78/98, Recueil, s. I-3201, bod 31.

hmotněprávní nebo procesní povahy, v zásadě ustoupit ustanovením práva Společenství, se kterými je v rozporu [17].

42. Pokud jde o povinnosti vyplývající ze zásady přednosti práva Společenství, Soudní dvůr upřesnil, že jak vnitrostátní správní orgány, tak veškeré soudy musí v rámci svých pravomocí zajistit dodržování pravidel práva Společenství a, pokud to je nutné, musí z úřední povinnosti odmítnout použít jakékoli vnitrostátní pravidlo, které brání plnému účinku práva Společenství [18].

43. Právě tato povinnost vnitrostátních soudů zachovávat přednost práva Společenství a zajistit jeho plný účinek – nebo obecněji, jejich povinnost chránit vládu práva ve Společenství – může být dotčena takovým vnitrostátním pravidlem, jako je pravidlo dotčené v projednávané věci, které stanoví zásadu překážky věci pravomocně rozsouzené, pokud takové pravidlo vnitrostátním soudům znemožňuje řádné uplatnění pravidla Společenství. V důsledku toho by mělo být uvedené pravidlo vnitrostátního práva posuzováno s ohledem na tuto povinnost [19].

44. V tomto ohledu je třeba zaprvé poznamenat, že Soudní dvůr opakovaně zdůraznil, že pravidla, která přiznávají soudním nebo správním rozhodnutím konečnou povahu, přispívají k právní jistotě, která je základní zásadou práva Společenství [20].

45. S přihlédnutím k této zásadě Soudní dvůr – konkrétněji v rozsudcích Eco Swiss, Köbler and Kapferer, které se týkaly konečné povahy soudních rozhodnutí nebo, v případě rozsudku Eco Weiss, rozhodčího nálezu – uznal význam zásady překážky věci pravomocně rozsouzené jak v právním řádu Společenství, tak i ve vnitrostátních právních řádech. Soudní dvůr uznal, že za účelem zajištění stability práva i právních vztahů, jakož i řádného výkonu spravedlnosti je

17 — Viz již rozsudek ze dne 15. července 1964, Costa v. E.N.E.L., 6/64, Recueil, s. 1141. Je třeba poznamenat, že řešení rozporu norem na základě této zásady se může ukázat méně jednoznačné v případech, kdy je uplatnění práva Společenství nepřímo bráněno vnitrostátním procesním a institucionálním rámcem, než v případech, kdy je například právo Společenství v přímém rozporu s hmotněprávním ustanovením vnitrostátního práva. Abych použil svou výše uvedenou metaforu, posouzení otázky, zda jsou vnitrostátní procesní a institucionální „kanály", skrz které se musí uplatňovat právo Společenství, „dostatečně široké" – v tom smyslu, že dotčené pravidlo Společenství se může účinně uplatnit – je svou povahou postupné a ve skutečnosti vyžaduje, aby byla nalezena rovnováha mezi jednak zájmem na zachování integrity dotčených vnitrostátních pravidel, a jednak požadavky Společenství, pokud jde o přednost a plný účinek práva Společenství.

18 — Viz v tomto smyslu mimo jiné rozsudky ze dne 9. března 1978, Simmenthal, 106/77, Recueil, s. 629, body 21 až 24; ze dne 19. června 1990, Factortame a další, C-213/89, Recueil, s. I-2433, body 19 až 21, jakož i Larsy, uvedený výše v poznámce pod čarou 7, body 51 a 52; Kühne & Heitz, uvedený výše v poznámce pod čarou 7, bod 20, a Lucchini, uvedený výše v poznámce pod čarou 2, bod 61.

19 — Pokud jde o podobný přístup, viz stanovisko generálního advokáta Légera předcházející rozsudku ve věci Kühne & Heitz, uvedenému výše v poznámce pod čarou 7, zejména body 45, 58 a 75, a stanovisko generálního advokáta Ruiz-Jarabo Colomera ve spojených věcech i-21 Germany a Arcor, C-392/04 a C-422/04, Sb. rozh. s. I-8559, bod 69.

20 — Viz v tomto smyslu mimo jiné rozsudky Kühne & Heitz, uvedený výše v poznámce pod čarou 7, bod 24; Eco Swiss, uvedený výše v poznámce pod čarou 7, bod 46, a rozsudek ze dne 12. února 2008, Kempter, C-2/06, Sb. rozh. s. I-411, bod 37.

důležité, aby soudní rozhodnutí, která se stala konečnými po vyčerpání všech opravných prostředků nebo po uplynutí příslušné lhůty pro jejich podání, již nemohla být zpochybněna [21].

46. Jak zdůraznily Olimpiclub a slovenská vláda, zejména na základě rozsudků Eco Swiss a Kapferer se jeví, že právo Společenství proto v zásadě nevyžaduje, aby vnitrostátní soud nepoužil vnitrostátní procesní pravidla, která přiznávají rozhodnutí konečnou povahu, i kdyby mu tím bylo umožněno napravit porušení práva Společenství způsobené tímto rozhodnutím [22].

47. Z judikatury Soudního dvora však rovněž vyplývá, že zásada právní jistoty – a konečná povaha rozhodnutí, která vyplývá z této zásady – není absolutní v tom smyslu, že má přednost v každé situaci: je třeba ji uvést do souladu s jinými hodnotami hodnými ochrany, jako jsou zásady legality a přednosti práva Společenství a zásada užitečného účinku [23].

48. Pokud jsou tudíž vnitrostátní pravidla, která přiznávají konečnou povahu rozhodnutím, na překážku těmto zásadám, mohou být, jak vyplývá z judikatury Soudního dvora, vnitrostátní soudy – a popřípadě správní orgány – povinny za zvláštních okolností tato pravidla nepoužít [24].

49. Soudní dvůr tak v rozsudku Kühne & Heitz rozhodl, že správní orgán odpovědný za vydání správního rozhodnutí je v souladu se zásadou spolupráce vyplývající z článku 10 ES povinen přezkoumat a případně přehodnotit toto rozhodnutí, pokud jsou splněny čtyři zvláštní podmínky [25].

50. Z významu přiznaného zvláštním okolnostem v rozsudku ve věci Kühne & Heitz [26], jakož i z následného rozsudku ve věci i-21 Germany a Arcor, kterou Soudní dvůr odlišil od rozsudku Kühne & Heitz s odkazem

21 — Viz v tomto smyslu rozsudky Eco Swiss, uvedený výše v poznámce pod čarou 7, body 46 a 47, ze dne 30. září 2003, Köbler, C-224/01, Recueil, s. I-10239, bod 38, a Kapferer, uvedený výše v poznámce pod čarou 10, bod 20, viz též, pokud jde o správní rozhodnutí, rozsudky i-21 Germany, uvedený výše v poznámce pod čarou 19, bod 51, a Kühne & Heitz, uvedený výše v poznámce pod čarou 7, bod 24.

22 — Viz v tomto smyslu rozsudky Kapferer, uvedený výše v poznámce pod čarou 10, bod 21, a Eco Swiss, uvedený výše v poznámce pod čarou 7, body 46 a 47.

23 — Viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 22. března 1961, S.N.U.P.A.T. v. Vysoký úřad, 42/59 a 49/59, Recueil, s. 103; i-21 Germany a Arcor, uvedený výše v poznámce pod čarou 19, bod 52, a stanovisko generálního advokáta Ruiz-Jarabo Colomera v téže věci, bod 76.

24 — Viz v tomto ohledu rozsudky Kühne & Heitz, uvedený výše v poznámce pod čarou 7, bod 27; i-21 Germany a Arcor, uvedený výše v poznámce pod čarou 19, bod 52; Willy Kempter, uvedený výše v poznámce pod čarou 20, bod 38, a Lucchini, uvedený výše v poznámce pod čarou 2, bod 63.

25 — Viz body 26 a 27 rozsudku Kühne & Heitz: zaprvé, správní orgán musí mít podle vnitrostátního práva pravomoc přezkoumat toto rozhodnutí; zadruhé, dotčené správní rozhodnutí musí být konečné v důsledku rozsudku vnitrostátního soudu vydaného v posledním stupni; zatřetí, tento rozsudek musí být s přihlédnutím k následnému rozhodnutí Soudního dvora založený na nesprávném výkladu práva Společenství, který byl přijat, aniž by byla Soudnímu dvoru podána žádost o rozhodnutí o předběžné otázce za podmínek stanovených ve třetím pododstavci článku 234 ES; začtvrté, je třeba, aby dotčená osoba u správního orgánu podala stížnost ihned poté, co se dozvěděla o uvedeném rozhodnutí Soudního dvora.

26 — Viz body 26 a 28 rozsudku, uvedeného výše v poznámce pod čarou 7.

na tyto okolnosti [27], vyplývá, že pravidla vnitrostátního práva, která v zájmu právní jistoty přiznávají rozhodnutím konečnou povahu, mohou být zpochybněna z důvodu platnosti a účinku práva Společenství pouze výjimečně a za velmi přísných podmínek.

51. Dále je třeba poznamenat, že v rozsudku ve věci Kapferer Soudní dvůr ani nepotvrdil, ani nevyloučil, že by zásady stanovené v rozsudku Kühne & Heitz – které se týkaly povinnosti správního orgánu přezkoumat konečné správní rozhodnutí, které bylo v rozporu s právem Společenství – mohly být použity v takovém kontextu, jako byl kontext ve věci Kapferer, který se vztahoval k soudnímu rozhodnutí: Soudní dvůr se omezil na zjištění, že v každém případě nebyla splněna jedna z podmínek stanovených v rozsudku Kühne & Heitz [28].

52. Konečně v rozsudku Lucchini Soudní dvůr však s odkazem na povinnost vnitrostátních soudů zajistit plný účinek ustanovení práva Společenství a jeho přednost rozhodl, že právo Společenství brání použití ustanovení vnitrostátního práva – stejného, jako je ustanovení, o které jde v projednávané věci – které zakotvuje zásadu překážky věci pravomocně rozsouzené, pokud jeho použití brání vrácení státní podpory, která byla poskytnuta v rozporu s právem Společenství a která byla posouzena jako neslučitelná se společným trhem v rozhodnutí Komise Evropských společenství, které se stalo konečným [29].

53. Faktorem, o němž se jeví, že jej Soudní dvůr v uvedené věci v zásadě považoval za rozhodující, je skutečnost, že vnitrostátní soud přijetím sporného rozhodnutí, podle něhož má Lucchini právo na státní podporu, i když tato podpora již byla prohlášena za neslučitelnou se společným trhem rozhodnutím Komise, překročil svou pravomoc, tak jak je vymezena právem Společenství, jelikož, jak zdůraznil Soudní dvůr, posouzení slučitelnosti opatření státní podpory se společným trhem spadá do výlučné pravomoci Komise a podléhá přezkumu soudu Společenství [30].

54. Přístup, který Soudní dvůr zvolil v uvedené judikatuře týkající se povinnosti přezkoumat nebo přehodnotit konečná rozhodnutí, která jsou v rozporu s právem Společenství, se zajisté vyznačuje důrazem Soudního dvora na okolnosti konkrétního případu. V konečném výsledku však každý z těchto rozsudků odráží rovnováhu, které

27 — Viz body 52 a 54 rozsudku i-21 Germany a Arcor, uvedeného výše v poznámce pod čarou 19.

28 — A sice podmínka, že dotčený orgán musí mít na základě vnitrostátního práva pravomoc rozhodnutí přehodnotit; viz Kapferer, uvedený výše v poznámce pod čarou 10, bod 23.

29 — Viz rozsudek Lucchini, uvedený výše v poznámce pod čarou 2, body 60 až 63.

30 — Viz v tomto smyslu zejména body 52, 59 a 62 rozsudku.

bylo za zvláštních skutkových a právních okolností daného případu třeba dosáhnout mezi právní jistotou, které má konečná povaha rozhodnutí sloužit, a požadavkem legality práva Společenství [31].

55. Nesouhlasím proto s názorem, který naznačil předkládající soud, že výše uvedené rozsudky ukazují na obecný trend v judikatuře Soudního dvora směřující k narušení či k oslabení zásady překážky věci pravomocně rozsouzené.

56. Za účelem posouzení – ve světle výše uvedených úvah – otázky, zda právo Společenství vyžaduje, aby předkládající soud v projednávané věci nepoužil pravidlo překážky věci pravomocně rozsouzené ve smyslu popsaném uvedeným soudem, je třeba podrobněji přezkoumat kontext, ve kterém byla uvedená otázka položena.

57. V tomto ohledu je třeba poznamenat, že překládající soud má zjevně pochybnosti, pokud jde o správnost zjištění soudu nižšího stupně – proti kterému byl podán kasační opravný prostředek týkající se právní otázky – v tom smyslu, že smluvní mechanismus zvolený společností Olimpiclub, totiž *contratto di commodato* ze dne 27. prosince 1985, nebyl zneužívající povahy, a nepředstavoval proto protiprávní transakci pro účely výběru DPH.

58. Jak poznamenala Komise, ačkoliv předkládající soud podrobně neoznačil okolnosti, na základě kterých má pochybnosti ohledně správnosti uvedeného posouzení, z předkládacího usnesení nicméně vyplývá, že překládající soud má podezření, že uvedené posouzení není v souladu s pojmem zneužití práva v oblasti DPH, jak byl stanoven v judikatuře Soudního dvora. V tomto ohledu překládající soud odkázal na rozsudek ve věci Halifax [32], jakož i Part Service [33], v níž v okamžiku podání projednávané žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce stále probíhalo řízení před Soudním dvorem. V uvedených věcech Soudní dvůr stanovil zásadu zákazu zneužití práva podle šesté směrnice [34] a poskytl vodítko, pokud jde o podmínky, za nichž může být shledáno, že transakce představují zneužívající praktiky pro účely uplatnění DPH.

59. Předkládající soud se tak v původním řízení snaží zajistit správné použití pravidla Společenství, které zakazuje zneužívající praktiky v oblasti DPH, domnívá se však, že mu v tom brání zásada překážky věci pravomocně rozsouzené podle italského práva. Na základě

31 — S přihlédnutím k takovým faktorům jako je zvláštní procesní rámec, ve kterém soud nebo správní orgán působí, zda a v jakém rozsahu splnily soudy nebo správní orgány své povinnosti, pokud jde o uplatňování a prosazování práva Společenství, a zda účastníci řízení využili jim dostupné prostředky za účelem uplatnění svých práv.

32 — Uvedený výše v poznámce pod čarou 4.

33 — Uvedený výše v poznámce pod čarou 4.

34 — Šestá směrnice Rady ze dne 17. května 1977 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se daní z obratu – Společný systém daně z přidané hodnoty: jednotný základ daně (Úř. věst. 1977, L 145, s. 1; Zvl. vyd. 09/01, s. 23), ve znění směrnice Rady 95/7/ES ze dne 10. dubna 1995 (Úř. věst. 1995, L 102, s. 18; Zvl. vyd. 09/01, s. 274) (dále jen „šestá směrnice“).

této zásady je překládající soud nucen přijmout zjištění obsažené v konečných rozsudcích vydaných jiným soudem, které se vztahují k jiným zdaňovacím obdobím, podle něhož transakce dotčená ve věci, kterou projednává, nepředstavuje zneužívající praktiky – bez ohledu na skutečnost, že podle názoru předkládajícího soudu je toto zjištění nesprávné.

60. Jak totiž zdůraznili zúčastnění v tomto řízení, okolnosti v projednávané věci se jen málo podobají okolnostem, ze kterých vychází rozsudek Lucchini [35]. V kontextu projednávané věci předkládající soud upozornil zvláště na skutečnost, že spor se odehrává v oblasti DPH, tedy v oblasti, kterou spravují vnitrostátní daňové orgány a soudy a v níž Společenství nevykonává žádnou výlučnou pravomoc.

61. Podle mého názoru však rozsudek Lucchini není „jedinečný“ v tom smyslu, že by právo Společenství mohlo bránit použití vnitrostátních institutů zásady překážky věci pravomocně rozsouzené *pouze* ve věcech, ve kterých je dotčena výlučná pravomoc Komise, jako je tomu v oblasti státních podpor.

62. V tomto ohledu lze učinit dvě poznámky. Zaprvé, je třeba zohlednit okolnost, že požadavky přednosti a užitečného účinku platí zcela obecně ve vztahu k ustanovením práva Společenství, včetně ustanovení šesté směrnice, přičemž v tomto ohledu není relevantní, zda jsou ustanovení výsledkem výkonu výlučné pravomoci Komisí, jako tomu bylo v případě rozhodnutí ve věci Lucchini [36], kterým byla státní podpora prohlášena za neslučitelnou se společným trhem.

63. Zadruhé, lze tvrdit, že kdykoliv se jedná o výlučnou pravomoc Komise, souvisí porušení pravidla práva Společenství nebo jeho nesprávné použití úzce s nerespektováním rozdělení pravomocí mezi členské státy a Společenství. Jinými slovy, pokud například vnitrostátní soud vydá rozhodnutí, které je v rozporu s nařízením nebo směrnicí Společenství, ve skutečnosti v tomto rozsahu nahrazuje svým vlastním rozhodnutím rozhodnutí, které již bylo vydáno příslušnými orgány Společenství a které se odráží v předpisech Společenství, které byly takto porušeny. V určitém smyslu proto platí, že pokud je v členském státě zmařeno použití ustanovení práva Společenství, vždy vyvstane, byť jen okrajově, dvojí otázka: a sice otázka vymezení mezi právním řádem Společenství a vnitrostátním právním řádem a otázka pravomoci vnitrostátních soudů ve vztahu k těmto systémům.

35 — Uvedený výše v poznámce pod čarou 2.

36 — Uvedený v poznámce pod čarou 2.

64. Nic to však nemění na tom, že pokud, jako ve věci Lucchini, rozhodnutí vnitrostátního soudu zasahuje do oblasti, která plně patří do výlučné pravomoci Komise a ve které proto tento soud nemá vůbec žádnou pravomoc, je přímo zpochybněno rozdělení pravomocí mezi Společenství a členské státy a porušení práva Společenství dotčeným rozsudkem je zvláště zjevné. V důsledku toho v zásadě s ohledem na zjevná porušení práva Společenství, na kterých byl založen rozsudek dotčený ve věci Lucchini, musela jeho závazná povaha vycházející z překážky věci pravomocně rozsouzené ustoupit požadavkům souvisejícím s předností a užitečným účinkem práva Společenství.

65. Naopak ve věcech, které se týkají takových oblastí, jako je systém DPH Společenství, který je jen částečně harmonizovaný [37], může být rozlišení mezi sférou práva Společenství a sférou vnitrostátního práva – a tedy vymezení pravomoci vnitrostátního soudu – delikátnější.

66. Ne každá chyba ze strany vnitrostátního soudu při zjišťování existence zneužívajících praktik pro účely zdanění DPH je tak problémem z hlediska legality Společenství: pokud je například toto zjištění postiženo vadou spočívající v nesprávném posouzení důkazních prostředků a nikoliv vadou spočívající v nepoužití správného institutu zneužívajících praktik, jak je definován judikaturou Soudního dvora.

67. Bez ohledu na předcházející je třeba k projednávané věci přistoupit z odlišného hlediska. Klíčovým faktorem – který podle mého názoru hovoří ve prospěch kladné odpovědi na položenou otázku – je specifický a podle mého názoru poněkud neortodoxní rozsah působnosti zásady překážky věci pravomocně rozsouzené, tak jak se použije v původním řízení a kterou je třeba v projednávané věci posoudit.

68. Pole všeobecného chápání brání překážka věci pravomocně rozsouzené spojená s rozsudkem tomu, aby totožná věc nebo spor – vymezené prostřednictvím předmětu, právního základu a stran sporu – byly znovu projednávány v následném řízení. Zahájení takového totožného řízení obvykle povede k zastavení řízení z důvodu nepřípustnosti.

69. V takové situaci, jako je situace dotčená v projednávané věci, však rozsudky, které jsou spojeny s překážkou věci rozsouzené, byly vydány v jiných řízeních týkajících se výběru DPH, v jejímž případě byly dodatečné platební výměry vydány ve zdaňovacích obdobích 1987 a 1992, zatímco zdaňovací období dotčená v původním řízení odpovídají rokům 1988

37 — Viz rozsudek ze dne 12. června 2008, Komise v. Portugalsko (C-462/05, Sb. rozh. s. I-4183, bod 51).

až 1991. Stejně tak, zatímco – pokud jde o výběr DPH v letech 1987 a 1992 – existují konečná rozhodnutí, jsou daňové spory, o které jde v původním řízení, stále projednávány.

70. Ačkoliv se tedy spor před překládajícím soudem překrývá v několika ohledech s daňovými spory, které byly vyřešeny dvěma výše uvedenými konečnými rozsudky, musí být tento spor považován za zásadně odlišný, pokud jde o jeho předmět, v rozsahu, v němž se týká odlišných zdaňovacích období.

71. Proto, jak vyplývá z předkládacího usnesení, předkládající soud nehodlá zastavit řízení pro nepřípustnost v plném rozsahu. Nicméně se na základě zásady překážky věci pravomocně rozsouzené (tak jak se použije v původním řízení) považuje být vázán některými aspekty dotyčných konečných rozsudků, totiž pokud jde o posouzení smlouvy ze dne 27. prosince 1985, s tím účinkem, že v řízení, které před ním probíhá, nebude moci určit, zda uvedená smlouva představuje zneužívající praktiky, tak jak jsou definovány právem Společenství.

72. S přihlédnutím k předcházejícímu je třeba zaprvé poznamenat, že úvahy týkající se právní jistoty vyvstávají za takových okolností pouze ve vztahu k určité části zjištění obsažených v rozsudcích, které jsou spojeny s překážkou věci pravomocně rozsouzené, a nikoliv ve vztahu k těmto rozsudkům v jejich celku.

73. Zadruhé, okolnosti věci projednávané před předkládajícím soudem se liší od okolností, které vedly k vydání rozsudků Eco Swiss [38] nebo Kapferer [39] – kterých se dovolává společnost Olimpiclub – v nichž měl Soudní dvůr rozhodnout, zda rozhodnutí, které je spojeno s překážkou věci pravomocně rozsouzené, musí být zrušeno nebo přezkoumáno, pokud je v rozporu s právem Společenství. V projednávané věci naopak dotčené konečné rozsudky vydané ve vztahu k jiným zdaňovacím obdobím nebudou *jako takové* zpochybněny rozhodnutím, které předkládající soud vydá ve věci, již projednávaná a jež se týká zaplacení DPH v dotčených zdaňovacích obdobích.

74. V tomto světle je projednávaná situace srovnatelná spíše se situací ve věci Köbler, ve které Soudní dvůr zamítl argument založený na překážce věci pravomocně rozsouzené proti uznání zásady odpovědnosti státu za škodu způsobenou rozhodnutím soudu rozhodujícího v posledním stupni z toho důvodu, že takové uznání *nemá samo o sobě* za následek zpochybnění překážky věci pravomocně rozsouzené spojené s uvedeným rozhodnutím [40].

38 — Uvedený výše v poznámce pod čarou 7.
39 — Uvedený výše v poznámce pod čarou 10.
40 — Uvedený výše v poznámce pod čarou 21, bod 39. Soudní dvůr v této souvislosti poznamenal, že řízení, jehož cílem je určení odpovědnosti státu, nemá stejný účel a nutně se jej neúčastní stejní účastníci řízení jako řízení, které vedlo k rozhodnutí, se kterým je spojena překážka věci pravomocně rozhodnuté.

75. Za okolností projednávaného případu proto podle mého názoru neexistují žádné podstatné zájmy související s právní jistotou, které by převážily nad povinností předkládajícího soudu uplatňovat právo Společenství a zajistit jeho plný účinek, v projednávaném případě zákaz zneužívajících praktik v oblasti DPH. Je třeba tudíž dospět k závěru, že právo Společenství brání použití ustanovení, které stanoví zásadu překážky věci pravomocně rozsouzené takového rozsahu a s takovými účinky jako v projednávané věci.

76. S přihlédnutím ke všemu předcházejícímu by položená otázka měla být zodpovězena v tom smyslu, že právo Společenství brání použití takového ustanovení vnitrostátního práva, jako je článek 2909 italského občanského zákoníku, které zakotvuje zásadu překážky věci pravomocně rozsouzené, v rozsahu, v němž použití tohoto ustanovení, tak jak je vykládáno vnitrostátními soudy, brání vnitrostátnímu soudu v takovém sporu, jako je spor před předkládajícím soudem týkající se zaplacení DPH, aby správně a v souladu s právem Společenství určil, zda se jedná o zneužívající praktiky, pokud je rozhodnutí o této otázce již obsaženo v konečném rozsudku vydaném jiným soudem ve vztahu k jinému zdaňovacímu období.

V – Závěry

77. V důsledku toho navrhuji Soudnímu dvoru, aby na položenou otázku odpověděl následovně:

„Právo Společenství brání použití takového ustanovení vnitrostátního práva, jako je článek 2909 Codice Civile (italský občanský zákoník), které zakotvuje zásadu překážky věci pravomocně rozsouzené, v rozsahu, v němž použití tohoto ustanovení, tak jak je vykládáno vnitrostátními soudy, brání vnitrostátnímu soudu v takovém sporu, jako je spor před předkládajícím soudem týkající se zaplacení DPH, aby správně a v souladu s právem Společenství určil, zda se jedná o zneužívající praktiky, pokud je rozhodnutí o této otázce již obsaženo v konečném rozsudku vydaném jiným soudem ve vztahu k jinému zdaňovacímu období.“